

Manj obiskane poti na znano goro

Podkraj, Predjamski grad, Vipava – izhodišča za na Nanos

✍ Andreja Erdlen 📷 Boštjan Kralj

Nanos je planota, ki se razteza od Vipave do Predjamskega gradu. Prek pobočja Nanosa, katerega vrh je Pleša, 1262 m, so speljane tudi Slovenska planinska pot, Notranjska pot in Pot kurirjev in vezistov.

Po navadi se planinci odločajo za pot na Nanos iz Razdrtega. Lahko izberejo strmo, z nekaj klini in jeklenicami zavarovano pot ali pa drugo, nekoliko položnejšo, ki jo navadno uporabljamo za sestop. Strma pot »naravnost navzgor« daje veliko užitka planincem, ki jih ni strah pogleda v dolino.

Goro oziroma planoto Nanos sem spoznala na različne načine, pač odvisno od vremena in pristopa, ki smo ga izbrali. Rada bi opisala, kako sem z možem in s prijatelji odkrivala Nanos z dvema različnima, morda nekoliko utrudljivima, a izjemno zanimivima pristopoma.

Po Slovenski planinski poti – stara različica

Oba hodiva po Slovenski planinski poti že kar nekaj let. Možu je do septembra leta 2001 manjkalo še žig Predjamskega gradu. Zadevo bi bilo mogoče urediti zelo preprosto – odpeljati se tja z avtomobilom in morda združiti izlet še s čim drugim (to veliko ljudi tudi stori), midva pa sva se odločila za napornejšo, a prav gotovo tudi veliko lepšo možnost.

Z rednim avtobusom sva se odpeljala do Hotedršice. Pot naju je vodila po Notranjski planinski poti (v tem delu teče po isti trasi kot Slovenska planinska pot) do Javornika. Šla sva med travniki, mimo nekaj samotnih hiš, po gozdovih in po »astronomski« poti po pobočju Javornika; tja sva prispela po štirih urah hoje.

Na Javorniku sva bila predtem pozimi, na zimskem pohodu v decembru. Takrat smo pot začeli v Črnem vrhu nad Idrijo. Pristop z druge

strani, v drugem letnem času, je bil tak, kakor da ne bi šla na isto goro.

Najin naslednji cilj je bila vasica Podkraj. Pot mi je ostala v izjemno lepem spominu – zelo razgledna je in očitno zelo malo obiskana. Vas Podkraj ima zelo zanimivo lego, je pa nekoliko odmaknjena od civilizacije. Privoščila sva si krajši počitek v gostilni in tam so nama povedali, da bova do Abrama hodila morda še dve uri.

Tako je tudi bilo. Pot vodi po večini po cesti, po kateri nas, planincev, ne prehiteva veliko avtomobilov. Vesela sva bila, ko sva dosegla svoj cilj, vesela sva bila okusne večerje in lepo urejene, čiste sobe, v kateri sva prenočila.

Zjutraj sva se po obilnem zajtrku odpravila proti Pleši. Do Vojkove koče sta naju spet čakali dve uri hoda. Pot od Abrama do Vojkove koče

Gradiška Tura (Furlanova pot)

je izredno lepo speljana čez gorske travnike brez posebno strmih vzponov, zato jo posebno priporočam v maju, ko boste lahko občudovali tudi navadno potoniko. Na tej poti bomo videli tudi gorskega kosmatinca, ki je zelo podoben veliki velikonočnici z Boča.

Posebno sem vesela, da sva se od Vojkove koč peš spustila do Predjamskega gradu. Lahko bi se povzpela še na Suhi vrh, 1313 m, vendar se nisva. Nekaj morava prihraniti tudi za naslednjič. Skozi vasi Strane in Šmihel pod Nanosom sva prispela v Predjamo po morda treh urah hoje. Razveselila sem se, ko sem prvič od daleč zagledala mogočni grad, ki temu delu poti res daje še večji čar. Bližala sva se mu počasi, dobesedno korak za korakom.

Seveda je občutek zadovoljstva še večji, če tam odtisneš zadnji žig Slovenske planinske poti, z mirno vestjo, saj si res prišel peš. Lepo je bilo tudi, da nama ni bilo treba pešačiti do Postojne. Dva planinca sta naju prijazno vzela s seboj

Ne tako

Zelo zahtevna zavarovana pot na Gradiško Turo, čelada pa na nahrbtniku! Mar jo je nesel le malo na zrak? Ali pa mu jo je sram dati na glavo, ker tovariš pred njim nima ne čelade, ne samovarovanja?

Na Furlanovo pot le s popolno opremo

– ne samo do Postojne, celo do Ljubljane. Če kateri izmed njiju to bere – hvala!

Gradiška Tura – Furlanova pot – povsem drugačen pristop

Pot na Nanos pa je lahko tudi precej drugačna. Tisti, ki ne marajo višine, bi rekli neprijetna. Pa ni res. Nasprotno, izjemno zanimiva je in prijetno doživetje za gornika, ki ga ni strah pogledov v dolino in plezanja po klinih.

Gradiška Tura velja za eno izmed naših najzahtevnejših nadelanih poti, »ferat«. »Ferate«, kot jim pravijo Italijani, so nadelane, zavarovane poti, ki nam ves čas omogočajo samovarovanje, saj smo lahko vedno vpeti ob jeklenici. Vsem, ki se boste vzpenjali po Gradiški Turi, zelo priporočam uporabo kompleta za samovarovanje. Gradiška Tura je sicer na nekaterih mestih res zahtevna in absolutno neprimerna za vrto glave, pot v steni pa je kratka, razgledna, prijetna in zanimiv preizkus za tiste, ki bi se morda kdaj radi lotili kakšnih zahtevnejših tur – bodisi zelo izpostavljenih v naših Alpah ali pa v tujini.

Zanimiv izlet je vzpon prek Gradiške Ture do Abrama, od tam pa po že prej opisani poti do Vojkove koč in nato spust v Razdrto. Na pot smo šli v maju, ko smo lahko občudovali tudi potonike. V Vipavi smo izstopili na glavni avtobusni postaji in se med hišami odpravili na desno, najprej do vasi Gradišče. Obetal se nam je

lep sončen, a ne prevroč majski dan in veseli smo bili, da smo pustili avtomobile v Razdrtem.

Po petnajstih minutah hoje skozi gozd smo prispeli pod steno in si nadelo popolno opremo za samovarovanje. Najbolj izpostavljeni in najtežji del stene je že na samem začetku. Nevajenim bi se zdelo nenavadno, morda celo zastrašujoče, za nas pa je bilo pravi užitek: pogled z višine na Vipavsko dolino. Na morda polovici poti se za počitek ponuja lesena ploščad, lahko bi ji rekli balkon. Kdo je ne bi izkoristil? Na balkonu je prostora za največ osem ljudi. Mi smo bili štirje. Seveda smo se ustavili, da smo nekaj popili, se naužili razgleda in spustili naprej planince, ki so bili hitrejši od nas.

Pot do vrha Gradiške Ture smo nadaljevali po drugem, lažjem delu, po gozdu. Od Gradišča (parkirišče) do vrha smo skupaj s pripravo pred steno in počitkom na balkonu potrebovali približno dve uri. Privoščili smo si malico in se vpisali v knjigo. Zaslužili smo si jo, pa tudi pot do Abramovega zavetišča, ki je bila še pred nami, ni tako zelo kratka. Potrebovali smo skoraj še dve uri.

Kmetija pri Abramcu je bila pred leti skromno planinsko zavetišče. Spomnim se, da sva pred morda dvajsetimi leti s prijateljico prispeli tja v dežju, mokri. Nekoliko sva se posušili v kmečki kuhinji. Danes je to kmetija, na kateri se ukvarjajo s kmečkim turizmom; nanjo zahaja veliko gostov, zato ni odveč, če prenočišče rezerviramo. O medvedu, ki je tam v kletki na ogled turistom in planincem, ne bi izgubljala besed. Ni mi bilo všeč ali bolje rečeno, zelo me je bilo strah, ko sem videla medveda »živo« na Velikem Javorniku, ni pa mi tudi všeč pogled na večno zaprtega medveda v razmeroma majhni kletki.

Sicer pa se je pri Abramcu vredno ustaviti, saj imajo dobro kuhinjo in reči moram, da smo bili vedno zelo prijazno postreženi. Na hitro smo nekaj spili in že odšli naprej proti Vojkovi koči. Še enkrat naj povem, da je pot med Abramom in Vojkovo kočjo zelo primerna za vsakogar, ki je sposoben hoditi štiri ure (če greste tja in nazaj peš), da ni strma, da pa daje obilo užitkov. Še enkrat vam priporočam, da greste na

Nanos v maju, takrat boste lahko videli res lepo cvetje.

Sestopili smo kar po strmi poti, čeprav je sicer za sestop bolj priporočljiva pot mimo cerkvice sv. Hieronima. Nam pa se je malo mudilo. Ampak spet ne toliko, da si v Razdrtem ne bi privoščili kave v bifeju ob cesti.

Nanos je veličastna gora, vidna že od daleč, posebno lepo pa nas pozdravlja, če se peljemo po avtocesti proti morju. Vzemimo si čas zanjo, saj jo prav gotovo velja obiskati večkrat, po različnih poteh. ●

Pot po grebenski rezi je dobro zavarovana

